

راهنمای آموزش شبکه + Network

درس اول : مقدمه

پاییز ۹۰

بهراد اسلامی فر

b.eslamifar@gmail.com

www.linuxmotto.ir

هدف‌های این درس

- لیستی از دلایل وجود این دوره
- لیستی از مزایای استفاده از شبکه در مقایسه با سیستم‌های مجزا
- تمیز دادن تفاوت Client/Server و شبکه‌های peer-to-peer
- لیستی از اجزای معمول یک شبکه Client/Server
- تشریح استفاده‌های خاص از یک شبکه
- معرفی تعدادی از مدارک مرتبط با شبکه
- مشخص کردن مهارت‌ها و تخصص‌هایی که برای شما به عنوان یک متخصص شبکه برتری ایجاد می‌کند.

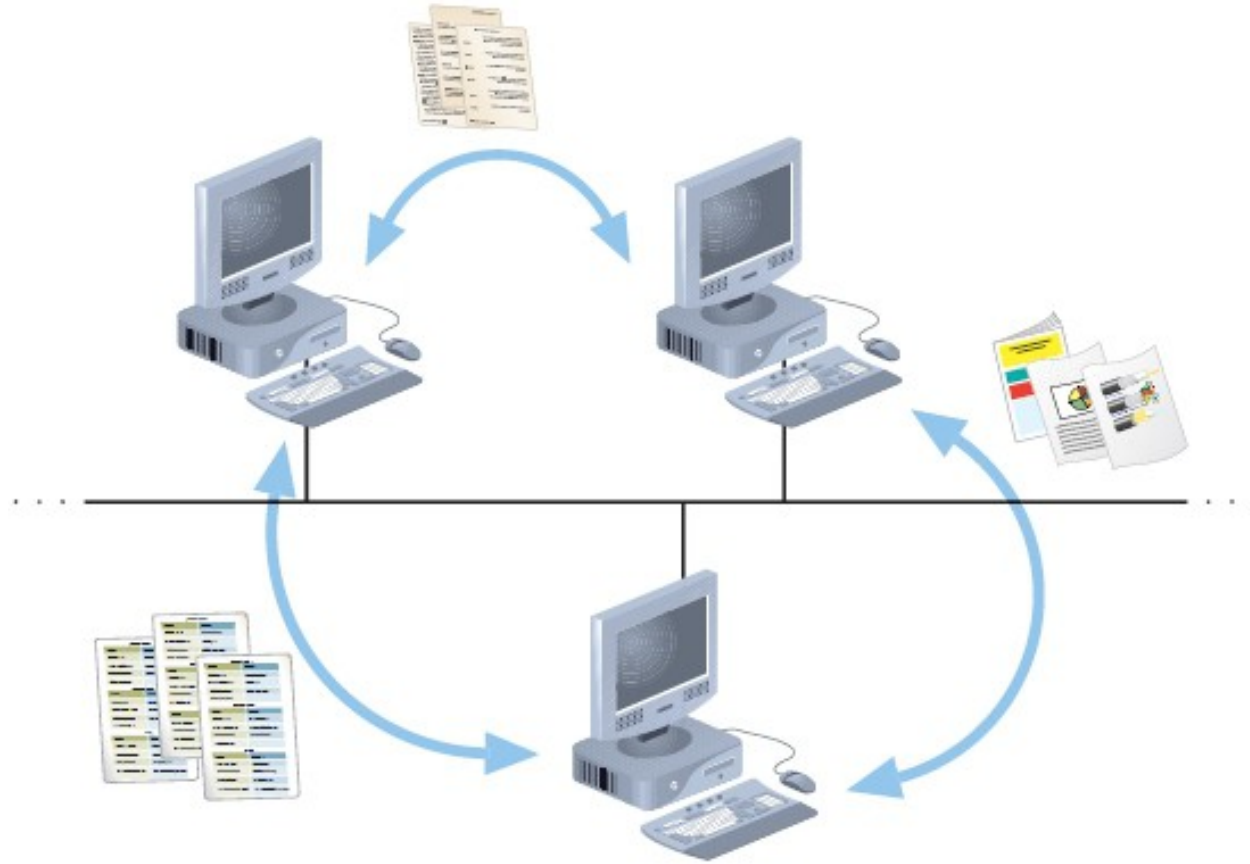
دلیل استفاده از شبکه‌ها

- شبکه
  - گروهی از کامپیوترها و تجهیزات
    - توسط یک رسانه به هم متصل هستند
  - کامپیوترهای مجزا (stand-alone)
    - به کامپیوترهای دیگر متصل نیست
    - از نرم‌افزارها و داده‌های خود استفاده می‌کند
  - مزایای کامپیوترهای تحت شبکه با کامپیوترهای مجزا
    - استفاده از تجهیزات اشتراکی
      - صرفه جویی در پول و زمان
    - مدیریت مرکزی شبکه

انواع شبکه‌ها

- مدل‌های زیادی بر مبنای
  - موقعیت کامپیوتر
  - میزان کنترل بر منابع اشتراکی
  - ساختار ارتباط و منابع به اشتراک گذاشته شده وجود دارند
- انواع شبکه
  - نظیر به نظیر peer-to-peer
  - Client/Server

شبکه‌های نظیر به نظیر

شکل ۱-۱ اشتراک منابع در یک شبکه peer-to-peer

شبکه‌های نظیر به نظیر

- مانند شبکه‌های خانگی با چندین کامپیوتر
- ارتباط مستقیم کامپیوترها
- با مجوز و سطح دسترسی مساوی
- با به اشتراک گذاری منابع خاص
- ممکن است منابع را به اشتراک گذاشته باشد
- ممکن است هیچ منبعی به اشتراک نگذارد و از دسترسی بقیه جلوگیری کند
- هر کامپیوتر می‌تواند برای هر کدام دیگر از آنها اطلاعات ارسال کند

شبکه‌های نظیر به نظیر

- مزایا

- پیکربندی ساده

- پیاده‌سازی ارزان

- معایب

- قابل انعطاف نیست

- به اندازه کافی امن نیست

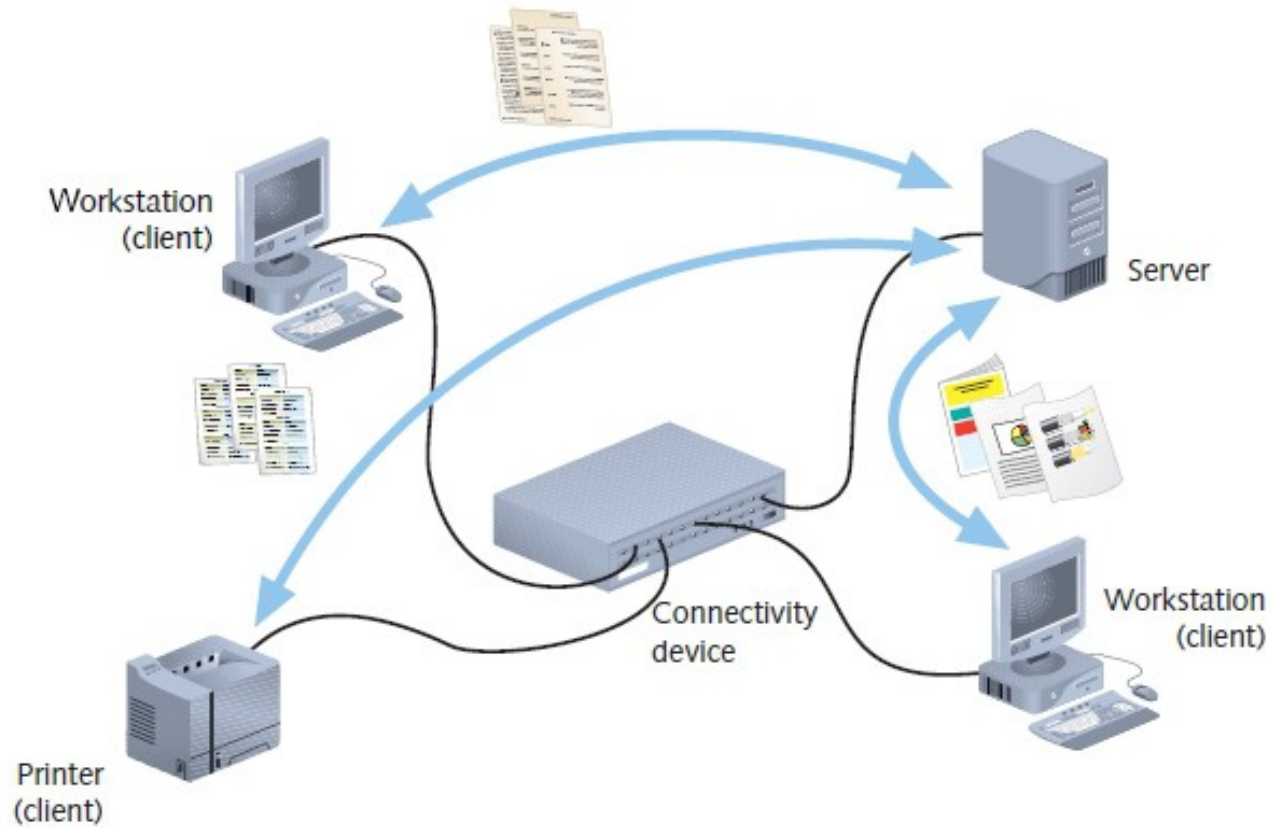
- برای پیاده‌سازی‌های بزرگ عملیاتی نیست

شبکه‌های نظیر به نظیر

- روش‌های اشتراک گذاری منابع
  - ویرایش مجوزهای منابع اشتراکی
    - با مسؤولیت کاربر
  - کنترل مرکزی وجود ندارد
    - مستعد ناپایداری و مشکلات امنیتی
- محیط
  - خانه یا دفتر کار کوچک
  - شبکه‌های بزرگ مانند اینترنت
    - Emule و BitTorrent

شبکه‌های Client/Server

شکل ۱-۲ اشتراک منابع در یک شبکه Client/Server

شبکه‌های Client/Server

- کامپیوتر مرکزی (خادم یا Server)
- تسهیل کردن ارتباطات و اشتراک منابع
- کلاینت‌ها (کامپیوترهای دیگر)
- کامپیوترهای شخصی
  - به عنوان ایستگاه‌های کاری یا workstation ها شناخته می‌شود
- اشتراک گذاری مرکزی منابع کنترل شده توسط سرور
  - اشتراک داده‌ها ، فضای ذخیره سازی و تجهیزات
  - اشتراک گذاری مستقیم بین منابع client ها وجود ندارد

شبکه‌های Client/Server

- وظایف کامپیوترها
  - خادم یا Server
  - ایستگاه کاری یا Client
    - اجرای محلی نرم‌افزارها و ابزارها
    - ذخیره محلی داده‌ها
    - استفاده از ابزارها، نرم‌افزارها، فضای ذخیره سازی و تجهیزات سرور
    - استفاده از سرور به عنوان یک واسط
- ارتباطات
  - سویچ و مسیریاب (Router و Switch)

شبکه‌های Client/Server

- نیازهای یک خادم
- سیستم عامل شبکه (Network operating system)
  - مدیریت منابع و داده‌های ایستگاه‌های کاری
  - اطمینان از دسترسی کاربران احراز هویت شده
  - کنترل دسترسی کاربران به فایل‌ها
  - محدود کردن دسترسی شبکه کاربران
  - اعمال قوانین ارتباطی یک کامپیوتر
  - فراهم کردن ابزارها و نرم‌افزارها برای یک ایستگاه کاری
- نمونه‌هایی از یک خادم یا Server
  - یونیکس، لینوکس، ویندوز ۲۰۰۳ یا ۲۰۰۸ و MAC OS X نسخه سرور

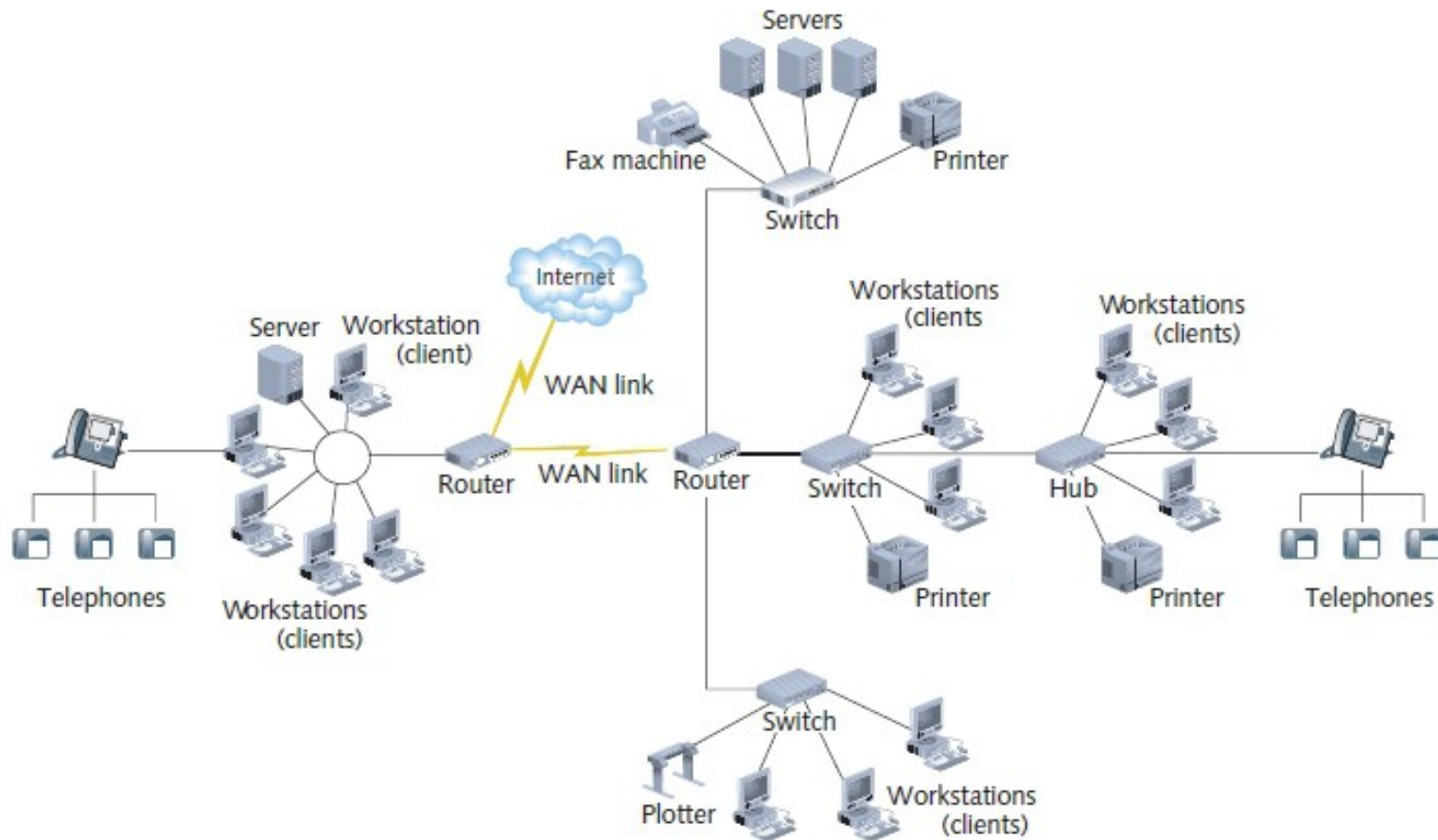
شبکه‌های Client/Server

- مشخصات Server در مقابل Client
  - حافظه، پردازشگر، و فضای ذخیره سازی بیشتر
  - مجهز شده با سخت‌افزار های خاص
  - برای فراهم آوردن قابلیت‌های مدیریت شبکه
- معایب در مقایسه با شبکه‌های Peer-to-peer
  - پیچیدگی در طراحی و نگهداری

شبکه‌های Client/Server

- مزایای در مقابل شبکه‌های peer-to-peer
  - تعریف کاربران در یک محل
  - منابع اشتراکی به طور متمرکز کنترل می‌شوند
  - مانیتورینگ، عیب‌یابی و رفع خطا به صورت متمرکز
  - امکان بهبود زمان پاسخگویی به کاربران
  - مناسب برای شبکه‌های بزرگ
  - مقیاس‌پذیری
- در سازمان متوسط و بزرگ بسیار پر طرفدار است

WANs, LANs, MANs

شکل ۱-۳ یک شبکه Client/Server پیچیده تر

WANs و LANs, MANs

- Local Area Network یا LAN
  - شبکه به یک فضای کوچک محدود می شود
  - دهه ۱۹۸۰
  - شبکه LAN به عنوان یک بستر پر طرفدار در شبکه های peer-to-peer
  - امروز
  - در شبکه بزرگ تر و پیچیده تر Client/Server
- MAN یا metropolitan area network
  - شبکه از مرزهای یک ساختمان فراتر می رود
  - از شبکه LAN بزرگ تر است
  - Client ها و server ها را در چندین ساختمان به یکدیگر متصل می کند

WANs و LANs, MANs

- WAN یا wide area network

- دو یا چند LAN یا MAN را در چند نقطه جغرافیایی به هم متصل می کند

- در مقایسه با LAN

- از روش های انتقال و رسانه های متفاوتی استفاده می کند

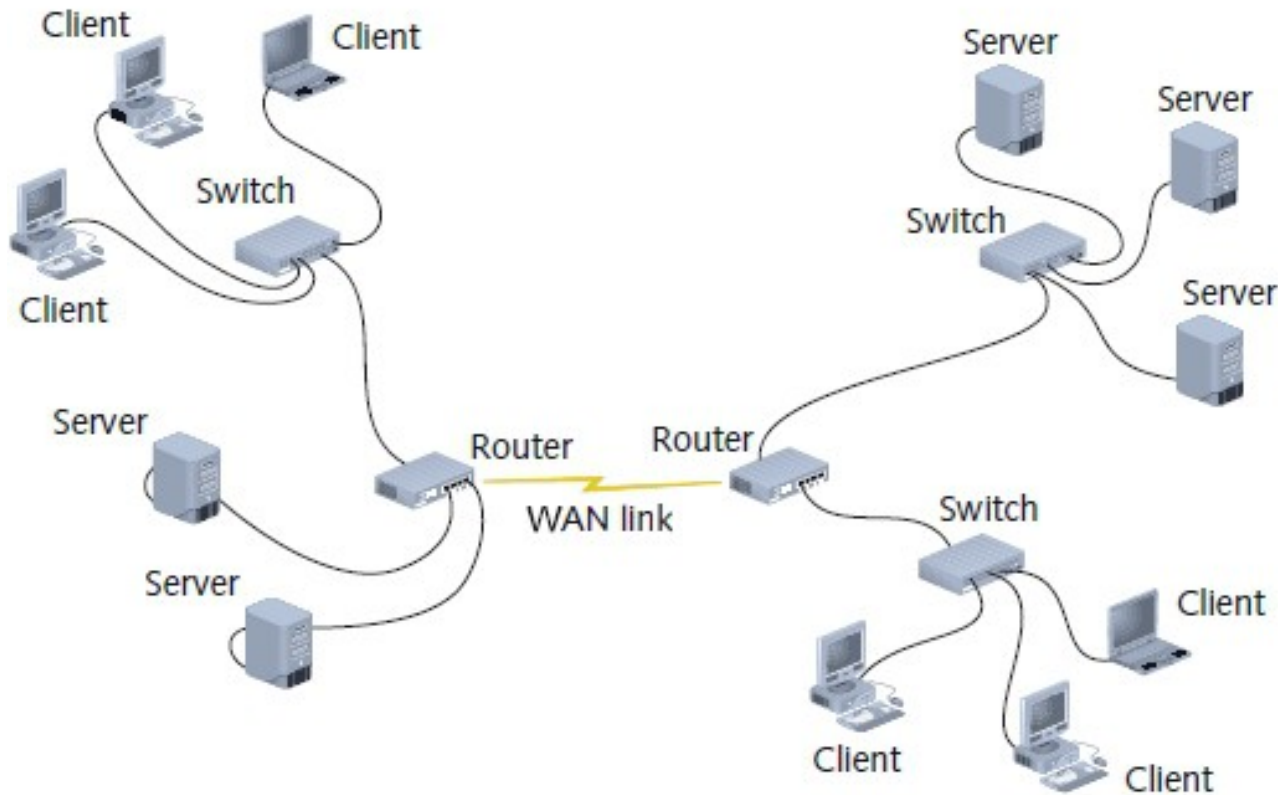
- از تکنولوژی های متنوع تری سود می برد

- ارتباطات شبکه

- دفاتر مجزا از یک سازمان

- دفتر مجزا از سازمان متفاوت

LANs, MANs و WANs (ادامه)

شکل ۱-۴ یک WAN ساده

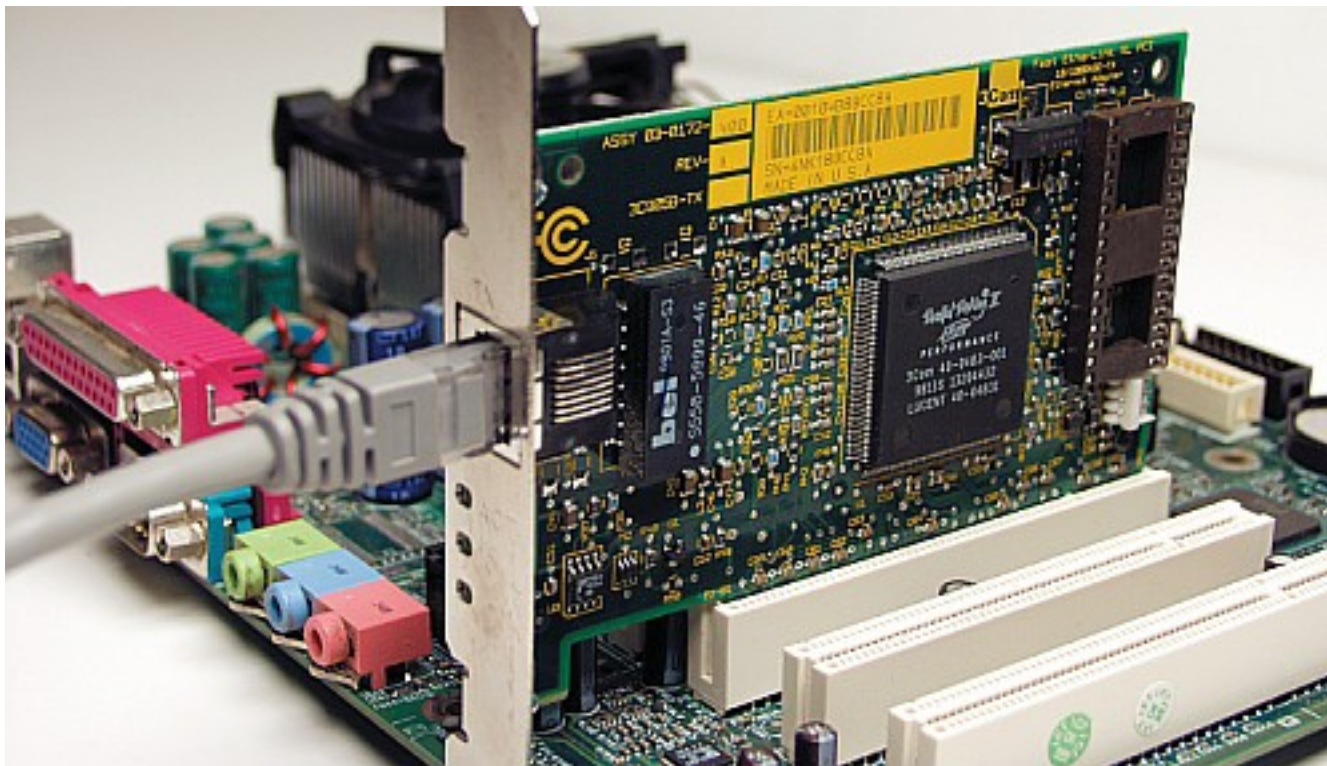
عناصر معمول در شبکه‌های Client/Server

- کلاینت (Client)
  - کامپیوتر تحت شبکه که منابع و سرویس‌ها را از کامپیوتر دیگر در شبکه درخواست می‌کند
  - ایستگاه کاری مورد استفاده کاربر
  - نرم‌افزار سمت client که بر روی ایستگاه کاری نصب شده است.
- خادم (Server)
  - کامپیوتر تحت شبکه که منابع به اشتراک گذاشته شده را مدیریت می‌کند
  - سیستم عامل شبکه را اجرا می‌کند
- ایستگاه کاری (Workstation)
  - کامپیوتر شخصی متصل یا غیر متصل به شبکه

عناصر معمول در شبکه‌های Client/Server

- کارت شبکه (NIC یا network interface card)
- تجهیزاتی درون کامپیوتر
  - کامپیوتر را به رسانه شبکه (کابل شبکه ، امواج بی سیم و ...) متصل می‌کند
  - اجازه ارتباط با دیگر کامپیوترها را میسر می‌سازد
- سیستم عامل شبکه (NOS یا network operating system)
  - نرم‌افزار خادم
  - امکان مدیریت داده‌ها ، کاربران ، گروه‌ها ، امنیت ، ابزارها و نرم‌افزارها و دیگر کارهای تحت شبکه را میسر می‌سازد

کارت شبکه

شکل ۱-۵ کارت شبکه

عناصر معمول در شبکه‌های Client/Server

- Host
- کامپیوتری که به بقیه کامپیوترها اجازه می‌دهد تا منابع خود را به اشتراک بگذارند
- Node
  - کلاینت، سرور و تجهیزات دیگر
    - ارتباط بر روی شبکه
    - شناسایی توسط یک آدرس منحصر به فرد (network address)
  - تجهیزات ارتباطی
    - چند شبکه یا بخش مختلفی از یک شبکه را به هم مرتبط می‌کند
    - مانند سویچ و روتر

عناصر معمول در شبکه‌های Client/Server

• Segment

- مجموعه‌ای از نود ها

- از یک کانال ارتباطی مشابه برای عبور ترافیک خود استفاده می‌کنند

• Backbone

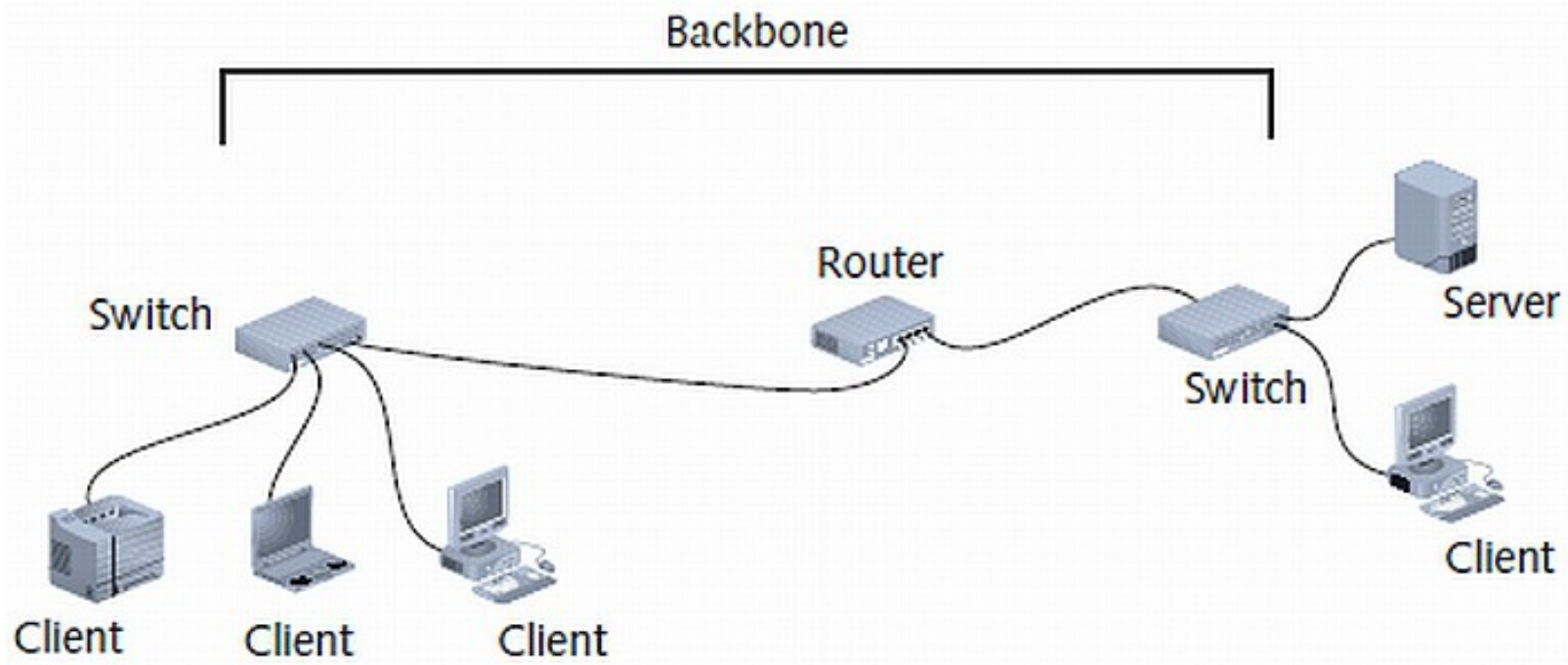
- ارتباط مجموعه‌ای از segment ها و تجهیزات مشترک مشخص

- یک شبکه از شبکه ها

• Topology

- ساختار فیزیکی شبکه (شکل‌های star، ring، bus و hybrid)

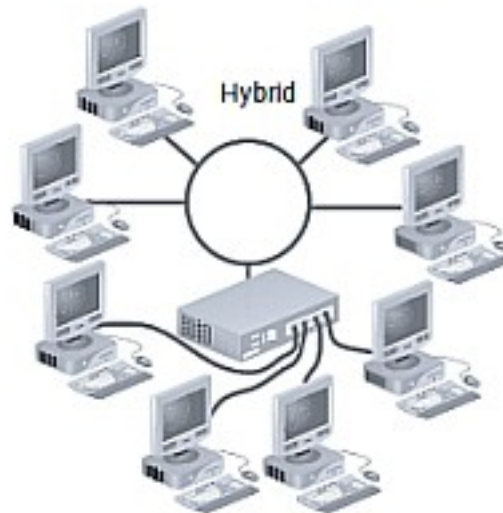
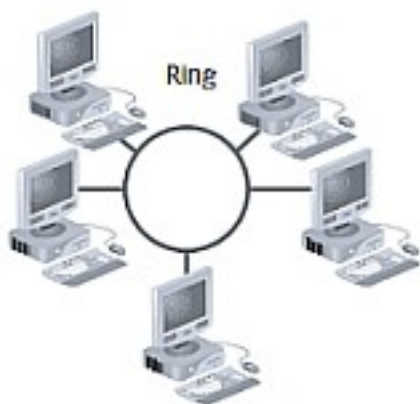
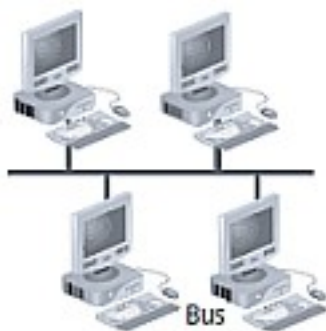
ستون فقرات (backbone) یک LAN

شکل ۶-۱ ستون فقرات (backbone) یک LAN

توپولوژی های معمول در شبکه

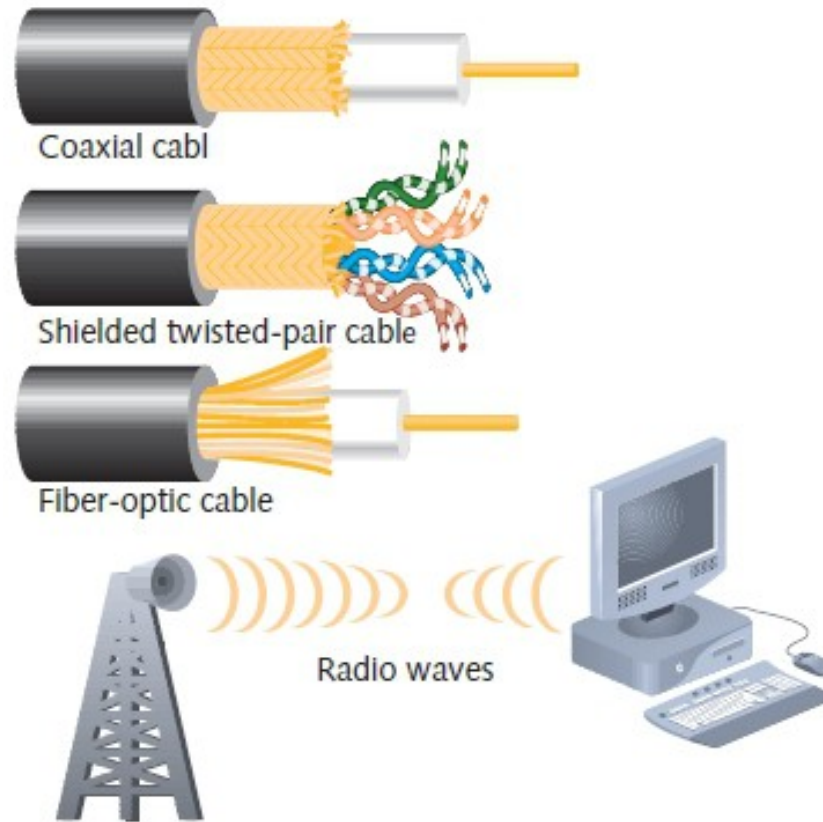

شکل ۱-۷ توپولوژی های معمول در شبکه

عناصر معمول در شبکه‌های Client/Server

- Protocol
- یک روش استاندارد و یا یک قالب برای ارتباط تجهیزات موجود در یک شبکه. پروتکل‌ها تضمین می‌کنند که داده بین دو نود در شبکه به طور کامل، به ترتیب و بدون خطا منتقل شود.
- Data packetها
- واحدهای مجزایی از داده که بین دو نود جابجا می‌شوند
- آدرس دهی
- ساختاری برای نسبت دادن یک عدد منحصر به فرد به هر نود
- رسانه انتقال (transmission media)
- به معنی آن چیزی است که اطلاعات توسط آن ارسال یا دریافت می‌شود (مانند کابل یا امواج رادیویی)

رسانه انتقال

شکل ۱-۸ نمونه‌هایی از رسانه انتقال

شبکه‌ها به چه شکل استفاده می‌شوند؟

- سرویس‌های شبکه
  - خدماتی که توسط شبکه داده می‌شود
  - اولین و بارزترین سرویس
    - E-mail
  - سرویس‌های مهم دیگر
    - Printer sharing, file sharing, Internet access و دسترسی به وب سایت‌ها ,
    - قابلیت دسترسی از راه دور و تلفن و تصویر بر روی شبکه

سرویس فایل و پرینتر

- سرویس فایل
- قابلیت سرور برای به اشتراک گذاری فایل، فضای ذخیره سازی و برنامه‌ها
- فایل سرور
- سرویس فایل را ارائه می‌دهد
- سرویس فایل بنیاد شبکه را می‌سازد
- سرویس پرینتر
- پرینتر را بر روی شبکه به اشتراک می‌گذارد
- در زمان و هزینه صرفه جویی می‌شود

سرویس دسترسی Access Services

- اجازه دسترسی کاربران از راه دور
- اجازه دسترسی کاربران شبکه به ماشین‌هایی خارج از شبکه
- کاربر راه دور
- یک کاربر بر روی یک کامپیوتر درون یک شبکه دیگر در محل جغرافیایی به غیر از موقعیت LAN
- سیستم عامل‌های شبکه خود دارای سرویس‌های دسترسی هستند

سرویس دسترسی Access Services

- کارمندان می‌توانند از راه دور مشکلات را تشخیص دهند
- به کاربران خارج از شبکه این اجازه را می‌دهد تا از منابع تجهیزات استفاده کنند
- مانند زمانی که در یک ایستگاه کاری در محل به سیستم متصل شده‌اند

سرویس های ارتباطی

Convergence •

- چندین مدل از سرویس های ارتباطی بر روی یک شبکه
- مانند تلفن، فکس، پیغام رسان ها و تصویر و ...

Unified communications •

- مدیریت مرکزی تمامی ارتباطات تحت شبکه

E-mail •

- قدیمی ترین و پر استفاده ترین

Mail Server •

- کامپیوتر که سرویس mail را ارائه می دهد

- ذخیره و انتقال نامه ها

سرویس های ارتباطی

- وظایف دیگر mail server ها
  - جدا کردن اسپم ها
  - مدیریت محتوای مشکل دار
  - مسیریابی پیغام ها بر مبنای قواعد تعریف شده
  - در اختیار گذاشتن client تحت وب
  - آگاه سازی مدیر یا کاربران در صورتی که رخداد مشخصی اتفاق بیفتد
  - زمانبندی انتقال، بازیابی، ذخیره و فرایندهای نگهداری
  - ارتباط با دیگر mail server ها در دیگر شبکه ها
- سرور میل به طور اختصاصی نرم افزارهای میل سرور را اجرا می کند

سرویس های اینترنتی

- ایجاد صفحات وب

- سرورها با یکدیگر کار می کنند تا صفحات وب را به میزکارها برسانند

- Web server

- کامپیوتری که نرم افزار های مناسب بر روی آن قرار دارد تا بتواند همزمان به درخواست های چندین کاربر پاسخگو باشد.

- دیگر سرویس های اینترنتی

- امکان انتقال فایل، ساختار آدرس دهی اینترنتی، فیلتر های امنیتی، ارتباط مستقیم به کامپیوتر های دیگر بر روی اینترنت

سرویس های مدیریتی

- مدیریت شبکه های کوچک
  - یک مدیر شبکه
  - فعالیتهای داخلی هر یک از سیستم عامل های شبکه
- مدیریت شبکه های بزرگ امروزی
  - مدیریت مرکزی فعالیتهای مدیریت شبکه

سرویس های مدیریتی

- سرویس های مهم دیگر
  - مانیتور کردن و کنترل ترافیک
  - Load balancing
  - پیغام های تشخیص مشکل و خرابی سخت افزار
  - مدیریت دارایی ها
  - License tracking
  - بازرسی های امنیتی (security auditing)
  - مدیریت آدرس ها
  - پشتیبان گیری و بازیابی داده ها

یک متخصص شبکه شوید

- بازار کار
- جایگاه های زیادی برای متخصصین شبکه وجود دارد
- در سطح حرفه ای نیاز بیشتری وجود دارد
- خود را برای ورود به بازار کار آماده کنید
- بر مباحث عمومی شبکه مسلط شوید
- بخش مورد علاقه خود را انتخاب کنید
- در تخصص های مورد علاقه خود مطالعه کنید
- مهارت های ارتباطی و کار گروهی خود را بالا ببرید
- دوشادوش تکنولوژی به جلو حرکت کنید

مهارت های اجتماعی خود را افزایش دهید

- مهارت های اجتماعی
  - قابل اندازه گیری نیست
  - برای پروژه های شبکه بسیار مهم است
    - ارتباط با مشتری
    - ارتباط کلامی و متنی
    - اعتماد
    - کارگروهي
    - توانایی های رهبری

دریافت مدارک

- فرایند دریافت مدرک
- تسلط در موضوع مدرک
  - ممکن است وابسته به سخت افزار، سیستم عامل، زبان برنامه نویسی و یا یک ابزار نرم افزاری باشد.
- برای اثبات تسلط
  - آزمون را بگذرانید
- سازمان های تخصصی
  - CompTIA , LPI
  - فروشنده ها یا تولید کنندگان
  - Microsoft , Cisco , Mikrotik

جستجوی کار

- روش‌های جستجوی کار
  - کاریابی‌های تخصصی مانند NIIT
  - انجمن‌های تخصصی persiannetworks.com، technotux.org و ...
  - جستجوی اینترنتی
  - روزنامه‌ها
  - سر زدن به سایت‌ها و یا حضور در شرکت‌های هدف
  - گوش به زنگ بودن برای استخدام سازمان‌ها
  - به همه اعلام کنید (وب لاگ تخصصی، هر نفر یه کاریاب برای شما) (-:

به اجتماعات تخصصی بپیوندید

- مزایای زیادی برای شما دارد
- ارتباط با افراد دیگر با علاقه مندیهای مشترک
- فرصت های آموزشی جدید
- دسترسی به اطلاعات تخصصی
- دسترسی به مثال ها و پیاده سازی های قابل لمس
- دسترسی به مقاله ها و متون منتشر شده
- کارگاه ها و کنفرانس های تخصصی
- نرم افزار های آزاد و یا نسخه در حال انتشار ابزار ها
- دسترسی به آزمایشگاه های گران قیمت
- پیدا کردن یک مربی

اجتماعات تخصصی

- انجمن‌های اینترنتی

- Persiannetworks.com , <http://forum.shafagh.com>

- Technotux.com, ubuntu.ir

- انجمن فیزیکی

- گروه کاربران لینوکس اصفهان isfahanlug.org

- انجمن علمی دانشگاه

- کمیته‌های سازمان نظام صنفی امور رایانه ای استان اصفهان

- خود یک انجمن را پایه گذاری کنید ...

نمونه‌های غیر وطنی (؛)

Professional organization	Web site
Association for Computing Machinery (ACM)	www.acm.org
Association for Information Technology Professionals	www.aitp.org
IEEE Computer Society	www.computer.org
Network Professional Association	www.npanet.org
Women in Technology International (WITI)	www.witi.org

جدول ۱-۱ سازمان‌های مرتبط با شبکه

منابع

- تهیه کننده و مترجم: بهراد اسلامی فر
  - پست الکترونیکی: b.eslamifar@gmail.com
  - وب نوشته‌های من در PersianNetworks
  - وب نوشته‌های شخصی من
  - کتاب Network+ Guide to Networks
  - نویسنده: Tamara Dean
  - ویرایش پنجم
  - سایت <http://samsclass.info>
- حق استفاده، تغییر، و توزیع، تحت مجوز مستندات آزاد گنو «GFDL» داده، و حتی توصیه می‌شود.